

Notícia de sostitolatge de vidèos e d'audios

Lo Congrès permanent de la lenga occitana

Sommaire

1	Introduccion.....	1
2	Installar lo logicial de sostitolatge.....	2
2.1	Amb Windows.....	2
2.2	Amb Mac.....	2
2.3	Amb Linux.....	3
3	Utilizar lo logicial.....	3
3.1	Importar lo fichièr vidèo/audio.....	3
3.2	L'interfàcia.....	3
3.3	Enregistrar lo fichièr.....	5
3.4	Dobrir un fichièr de sostítols.....	5
3.5	Picar los sostítols.....	5
3.6	Cambiar la mesa en forma dels sostítols.....	7
4	Astúcias.....	8
4.1	Seleccionar mantuna linha a l'encòp.....	8
4.2	Inserir un sostítol abans un autre.....	8
4.3	Descalar los sostítols.....	8
4.4	Revirar de sostítols.....	8

1 Introduccion

Lo projècte ReVOc del Congrès permanent de la lenga occitana a per tòca de desvolopar **la primièra reconeissença vocala per l'occitan**.

La reconeissença vocala es l'otís que permet als ordenadors de **passar la votz a l'escriut**. Es utilizada, per exemple, dins la transcripcion o lo sostitolatge automatic de vidèos, pels assistents personals dels telefonets...

Per entraïnar l'intelligéncia artificiala que servirà a desvolopar la reconeissença vocala, **Lo Congrès a besonh d'un fum de donadas** modèles, es a dire de frases enregistradas amb lors transcripcions escriutas.

Un biais d'**ajudar Lo Congrès a constituir aquelas donadas** es d'anar enregistrar de frases sus [la plataforma dedicada](#).

Mas podètz tanben **mandar de fichièrs vidèos o audios vòstres amb lors sostítols** (de sostítols en

occitan en grafia classica amb las informacions temporalas) a l'adreça info@locongres.org, amb **un corric qu'indica que nos balhatz l'autorizacion** de las utilizar en intèrne tà entraïnar l'intelligéncia artificiala (demoraràn privadas, seràn pas jamai feitas publicas sens vòstre acòrdi).

Es un bon biais de tuar dos aucèls d'un trait : ajustatz de sostítols en occitan a vòstras vidèos (es important per exemple suls malhums socials, que lo monde i van de mai en mai dins de moments que pòdon pas activar lo son) e ajudatz Lo Congrès a bastir d'otíssets per, mai tard, ajustar aqueles sostítols automaticament.

Mandatx al Congrès lo fichièr vidèo/audió amb los sostítols occitans (se i a los franceses en mai, nos interèssa tanben per far de còrpus bilingües). Lo Congrès los trocejarà frasa per frasa, los alinharà amb lors transcripcions e los utilizarà per bastir la futura reconeissença vocala.

La notícia çai-jós vos explica en detalh cossí far.

2 Installar lo logicial de sostitolatge

Primièr, vos cal installar lo logicial que permet de sostitolat las vidèos. Se sona « **Aegisub** ».

2.1 Amb Windows

Podètz teledescargar lo fichièr d'installacion a l'adreça : aegisub.fr.uptodown.com/windows/telecharger.

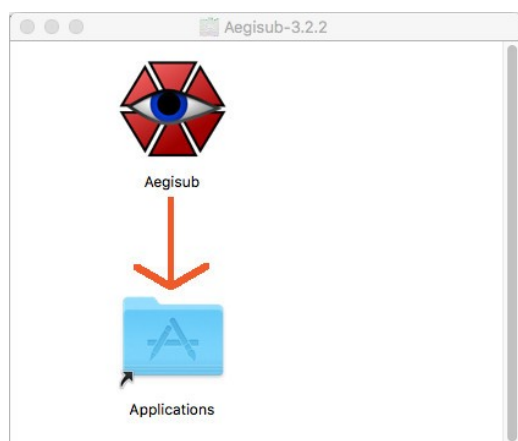
Dobrir puèi lo fichièr teledescargat e seguir las instruccions de l'assistent d'installacion.

Quand avètz acabat, podètz trobar lo logicial en picant « aegisub » dins lo menut desmarrar.

2.2 Amb Mac

Podètz teledescargar lo fichièr d'installacion a l'adreça : aegisub.fr.uptodown.com/mac/telecharger.

Dobrir puèi lo fichièr teledescargat e daissar l'installacion se far. Quand es acabat, vos cal far lisar l'icòna d'*Aegisub* dins lo dossièr de las Aplicacions :

Trobarètz puèi *Aegisub* dins vòstre dossièr Aplicacions.

2.3 Amb Linux

Aegisub es dins los paquets de Linux. Lo podètz installar en picant dins un terminal :

```
sudo apt install aegisub
```

Se volètz *Aegisub* en francés, vos cal tanben installar los paquets d'internacionalizacion :

```
sudo apt install aegisub-l10n
```

Atencion, per la version 18.04 d'Ubuntu, lo logicial es pas dins los paquets. Lo vos i cal primèr ajustar amb la comanda :

```
sudo add-apt-repository ppa:alex-p/aegisub
```

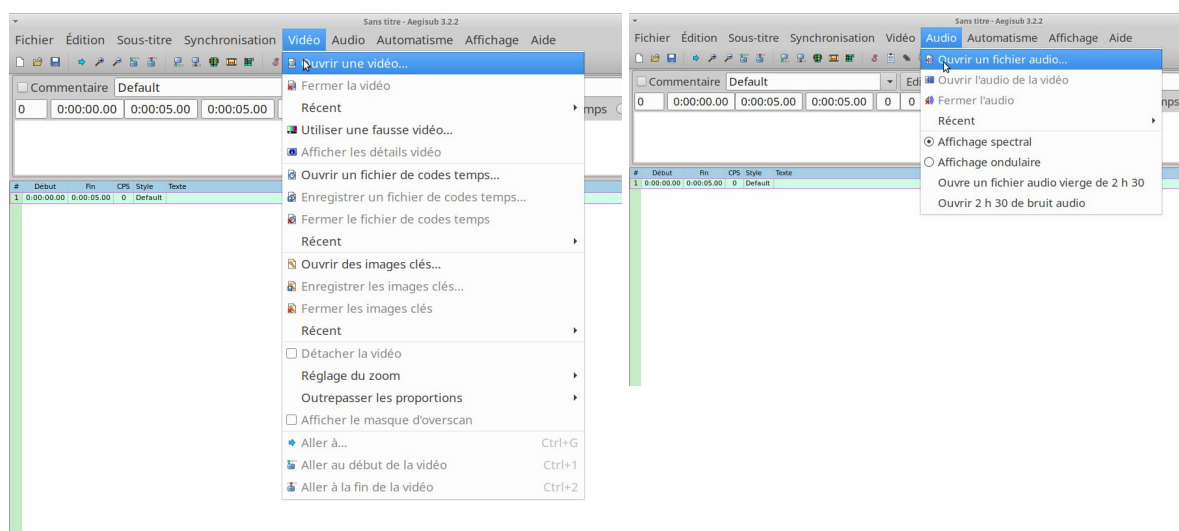
Trobarètz puèi *Aegisub* dins vòstre menut de las aplicacions.

3 Utilizar lo logicial

3.1 Importar lo fichièr vidèo/audio

Quand dobrissètz lo logicial, vos cal primèr anar quèrre la vidèo o lo fichièr audio que volètz sostitolar.

Clicar sus « Vidéo » puèi « Ouvrir une vidéo » o sus « Audio » puèi « Ouvrir un fichier audio ».

Navigar puèi sus vòstre ordenador fins a arribar al fichièr desirat. Clicar dessus puèi clicar sus « Ouvrir ».

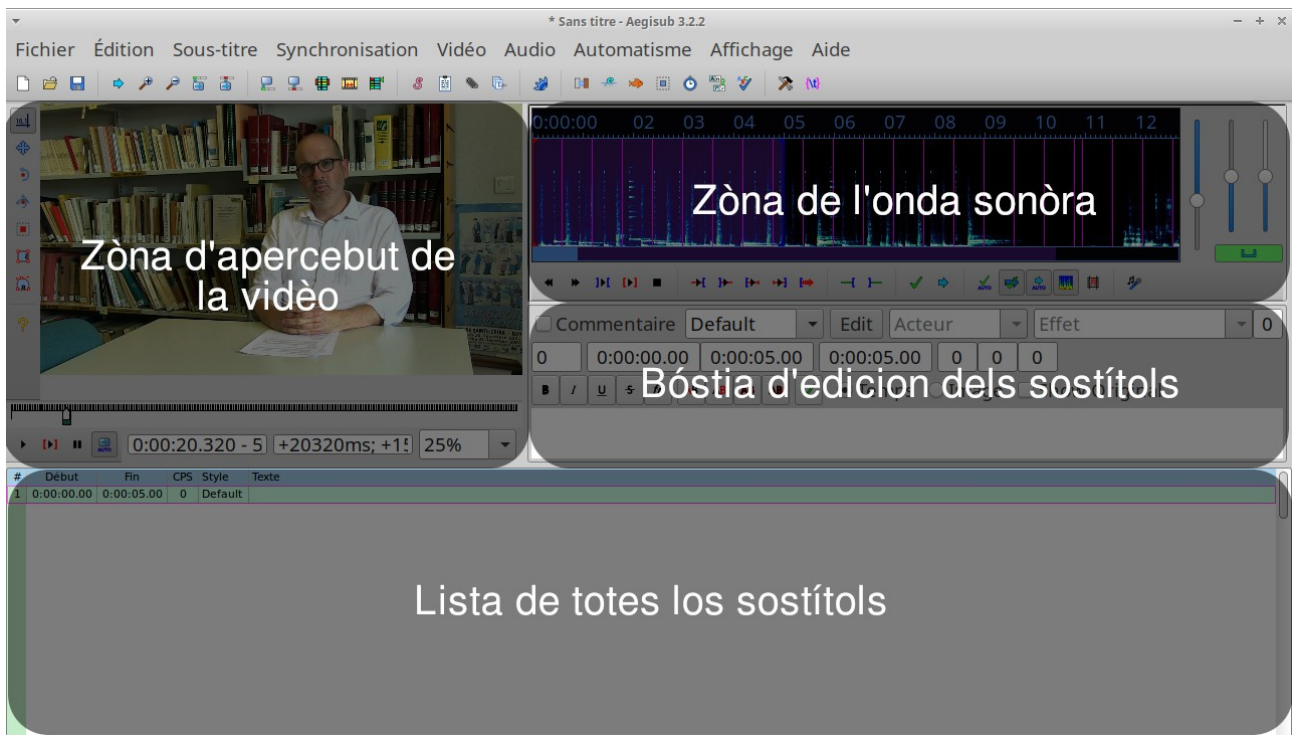
3.2 L'interfàcia

L'interfàcia es dividida en mantuna partida. En naut a esquèrra, avètz un apercebut de la vidèo, amb de botons de lectura e l'afichatge del temps.

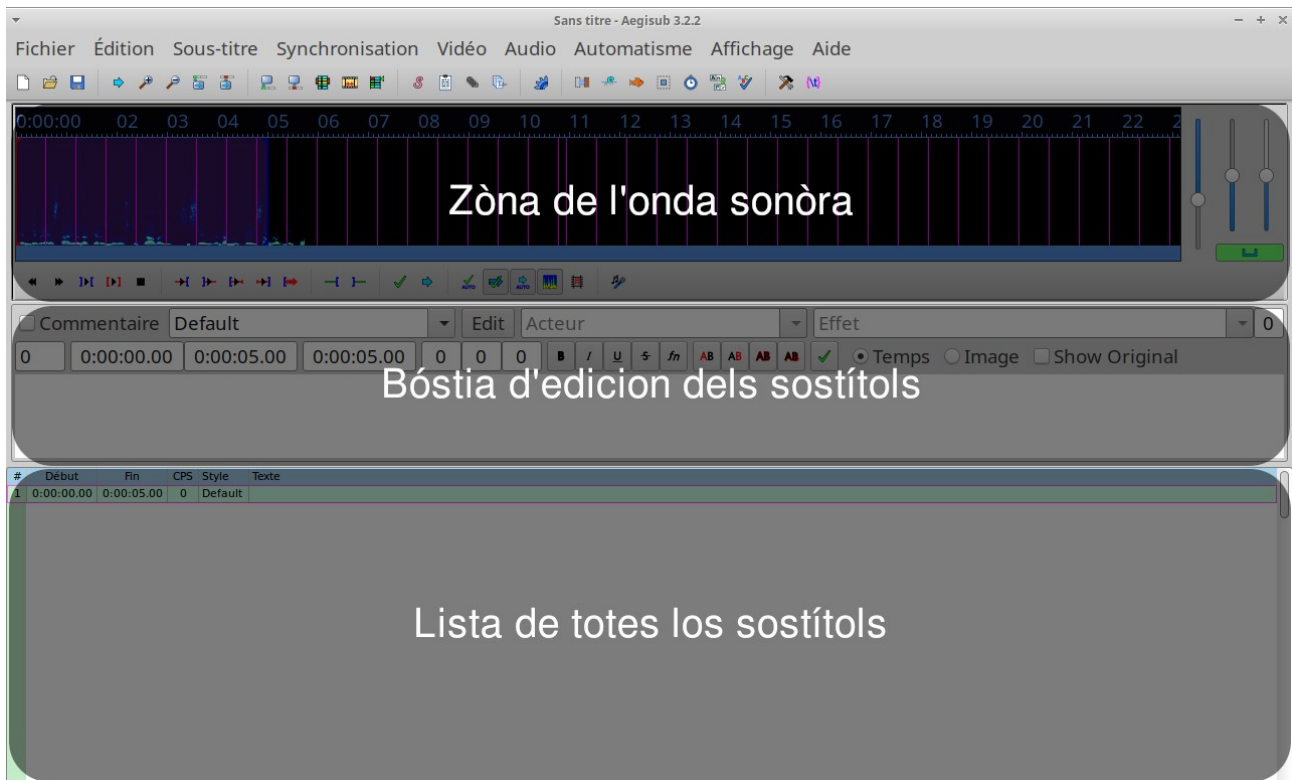
En naut a dreita, avètz l'imatge de l'onda sonòra, de botons per la lectura e per las opcions.

En dejós, avètz la bóstia per editar los sostítols.

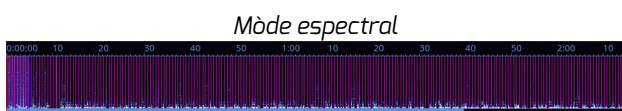
Enfin, sus la mitat del bas de la fenèstra, avètz la lista de totes los sostítols de la vidèo.

Pels fichiers audios, es la meteissa causa, levat que i a pas la zòna d'apercebut de la vidèo :

Per trabalhar, es melhor d'afichar l'onda sonòra en mòda « ondular » puslèu que « espectral ». Per aquò far, clicar sul menut « Audio » puèi « Affichage ondulaire ».

3.3 Enregistrar lo fichièr

Abans de començar a trabalhar, vos cal pensar a enregistrar lo fichièr e a li balhar un nom. Per çò far, clicar sus « Fichier » puèi « Enregistrer les sous-titres ».

Navigar sus vòstre ordenador fins al dossièr ont volètz enregistrar los sostítols. Dintrar un nom puèi clicar sus « Enregistrer ».

Per defauta, lo logicial enregistra los sostítols al format .ass. Es un format que permet de conservar las informacions de mesa en forma (color, talha). Mas la màger part dels logicials e sites web (*Youtube, Facebook...*) an besonh del format .srt. Podètz causar tre ara lo format que vos conven melhor, o tornar enregistrar lo fichièr mai tard al format desirat en clicant sus « Fichier » puèi « Enregistrer les sous-titres sous ».

Ara, podètz enregistrar rapidament vòstres sostítols a mesura que los picatz siá en apuejant en meteis temps sus las tòcas Ctrl e S (o Cmd e S sus Mac), siá amb l'icòna de la disqueta dins lo menut del naut, siá en clicant sus « Fichier » puèi « Enregistrer les sous-titres ». Vos conseilham de salvagardar regularament vòstra trabalh per evitar los accidents.

3.4 Dobrir un fichièr de sostítols

Se volètz contunhar los sostítols d'un fichièr qu'es pas acabat, clicatz sus « Fichier » puèi « Ouvrir des sous-titres ». Navigatz sus vòstre ordenador fins al fichièr desirat puèi doble-clicatz dessus.

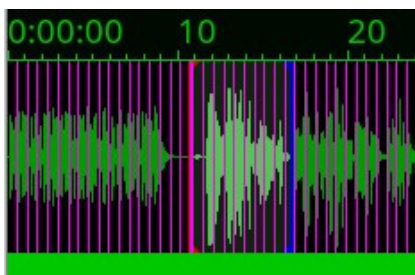
Lo logicial vos demanda puèi se volètz cargar lo fichièr associat (es a dire la vidèo o l'audio qu'aviatz dobèrt lo còp precedent per aquèl fichièr de sostítols). Respondètz de òc.

3.5 Picar los sostítols

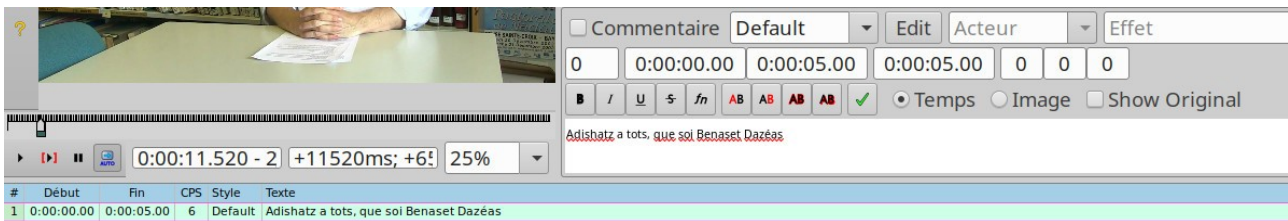
Quand creatz un fichièr e a cada còp que validatz lo darrièr sostítol, una novèla linha de sostítol apareis dins la lista, amb de temps de debuta e de fin per defauta. Pel moment, daissatz aquelas informacions de temps, las cambiarem a la fin.

Per identificar las paraulas a sostitolar, avètz doas solucions :

- Utilizar l'apercebut de la vidèo : legir la vidèo e navegar sus la timeline que i a en-dejós de l'apercebut (🎞️) per arribar al moment ont i a de paraulas. Utilizar los botons de lectura e de pausa per escotar çò qu'es dit.
- Utilizar l'onda sonora : seleccionar los endreits de l'onda ont i a quicòm. La partida seleccionada apareis sus l'onda entre una barra ròsa e una blava. Per escotar çò qu'avètz seleccionat, utilizar lo boton de lectura enquadrat per de croquets blaus (▶️). Per escotar çò qu'avètz seleccionat e çò que seguís, clicar sul boton de lectura amb una sageta roja e un croquet blau (▶️).

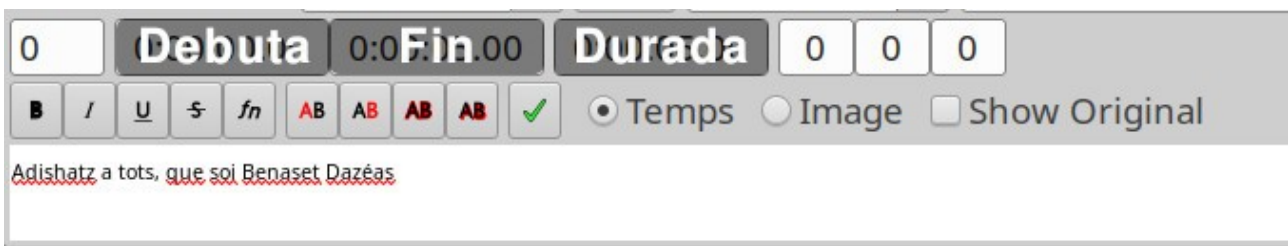
Picar las paraulas qu'avètz entendudas dins la bóstia d'edicion de sostítols. Apareisseràn a mesura sus la linha correspondent dins la lista de sostítols.

Atencion, cal pas metre tròp de tèxte dins un sostítol (70 caractères maximum). Sovent, es melhor de dividir la frasa en mantuna partida.

Quand avètz picat lo tèxte, vos cal metre las bonas informacions de temps :

- Se utilizatz l'onda sonòra, seleccionar-ne la partida que correspond exactament al tèxte picat puèi clicar sul boton de validacion (✓) dins la bóstia d'edicion de tèxte. La linha dins la lista dels sostítols serà automaticament modificada amb las informacions de temps correspondent a vòstra seleccion.
- Se trabalhatz a partir de l'apercebut de la vidèu, es mai complicat. Vos cal capitar de metre en pausa la vidèu al moment exacte de la debuta del tèxte qu'avètz picat. Vos cal puèi copiar (en picant al clavièr) l'informacion de temps qu'es indicada jos la vidèu dins lo camp de debuta de sostítol, dins la bóstia d'edicion. Puèi vos cal tornar lançar la lectura, e metre en pausa al moment exacte de la fin del tèxte qu'avètz picat. Vos cal tornamai copiar (en picant al clavièr) l'informacion de temps qu'es jos la vidèu, mas aqueste còp dins lo camp de fin de sostítol. Quand los dos temps son bons, clicar sul boton de validacion (✓) dins la bóstia d'edicion de tèxte. La linha dins la lista dels sostítols serà automaticament modificada amb las informacions de temps correspondent a vòstra seleccion.

Se dobla-clicatz sus un sostítol, lo cursor de l'apercebut de la vidèu se posicionarà automaticament al moment que correspond a sa debuta, e la seleccion sus l'onda sonòra correspondrà a las informacions de temps del sostítol.

A mesura que picatz lo sostítol, lo nombre dins la colona « CPS » de la lista de sostítols càmbia. Quand aquel nombre es tròp naut, la cellula ven roja.

#	Début	Fin	CPS	Style	Texte
1	0:00:11.55	0:00:13.95	13	Default	Adishatz a tots, que soi Benaset Dazéas
2	0:00:13.95	0:00:15.95	23	Default	lo director deu Congrès permanent de la lenga occitana

Se aquel nombre es totjorn roge quand avètz validat las bonas informacions de temps, es un problèma. Aquò vòl dire que las personas riscan d'aver pas lo temps de legir tot lo tèxte.

Podètz ensajar d'augmentar lo temps pendent lo qual lo sostítol s'aficha en metent un temps de

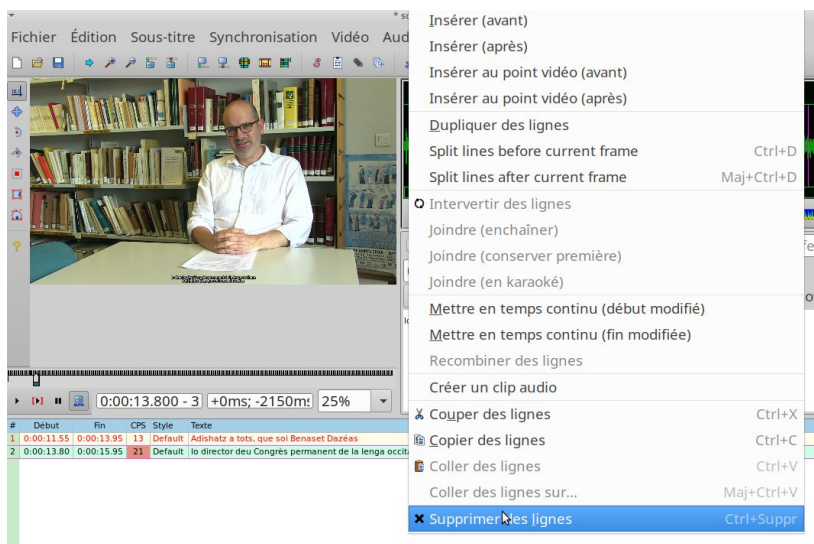
debuta mai petit o un temps de fin mai grand, se i a mai de soplesa sus la durada del tèxte d'abans o del tèxte d'après.

Se dos sostítols se cavalgan (se lo temps de fin del primièr es superior al temps de debuta del segond), apareisseràn en roge. Vos cal modificar los temps per que los dos sostítols sián plan consecutius.

#	Début	Fin	CPS	Style	Texte
1	0:00:11.55	0:00:13.95	13	Default	Adishatz a tots, que soi Benaset Dazéas
2	0:00:13.80	0:00:15.95	21	Default	lo director deu Congrès permanent de la lenga occitana

Podètz modificar un sostítol en clicant dessus dins la lista de sostítols. Sas informacions de temps e son títol apareisseràn puèi dins la bóstia d'edicion de sostítols e los i poiretz modificar.

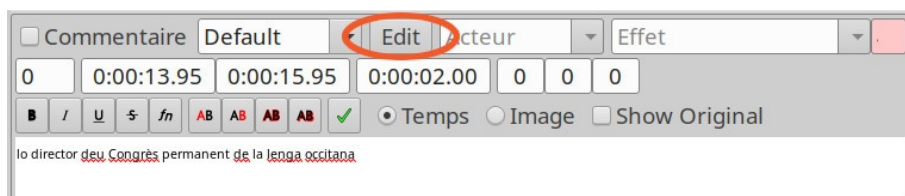
Podètz suprimir un sostítol en fasant un clic-esquèrra dessus dins la lista de sostítols, puèi un clic-dreit. Dins lo menut qu'apareis, clicar sus « Supprimer des lignes ». Atencion, cal plan seleccionar lo sostítol amb lo clic esquèrra abans de far lo clic dreit, si que non serà lo sostítol actualament seleccionat que serà suprimit.

3.6 Cambiar la mesa en forma dels sostítols

Se vòstres sostítols son enregistrats al format .ass, ne podètz cambiar la talha, la color, la polícia...

Per aquò far, clicatz sul boton « Edit » dins la bóstia d'edicion de sostítols.

Dobris una bóstia que vos permet de cambiar l'estile dels sostítols. Cambiatz-los coma volètz puèi clicatz sus « Valider ».

4 Astúcias

4.1 Seleccionar mantuna linha a l'encòp

Per seleccionar mantuna linha a l'encòp (per exemple per las suprimir, las copiar), podètz :

- Se se seguisson, clicar sus la primièra, puèi clicar sus la darrièra en apuejant sus la tòca Maj del clavièr.
- Se se seguisson pas, clicar sus la primièra, puèi ajustar las autras a la seleccion en clicant dessus en apuejant sus la tòca Ctrl (Cmd per Mac) del clavièr.

4.2 Inserir un sostítol abans un autre

Se volètz inserir un sostítol abans un autre sostítol qu'es ja dins la lista, cal far un clic esquèrra sus aqueste, puèi un clic dreit, puèi causr « Insérer (avant) ».

4.3 Descalar los sostítols

Se, per exemple, avètz copat la debuta de vòstra vidèo, totes los sostítols son ara descalats. Per ganhar temps, podètz tirar (o ajustar) una durada precisa a totes los sostítols a l'encòp.

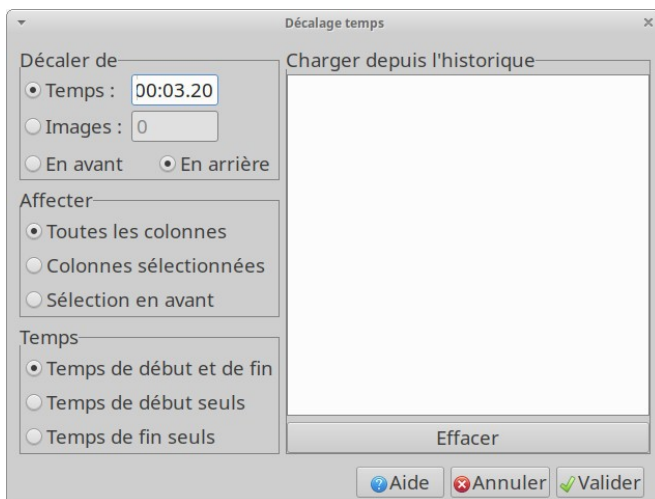
Per aquò far, calcular la durada a tirar (o a ajustar) en sostrasent lo temps de debuta que deuriá aver un sostítol al temps qu'a en realitat.

Clicar sul menut « Synchronisation » puèi « Décalage temporel ».

Dins la casa « Temps », indicar la durada calculada.

Causir « En avant » per ajustar la durada a las informacions de temps actualas, « En arrièr » per la sostraire.

Quand tot es corrècte, clicar sus « Valider ».

Totes los sostítols son estats actualizats.

4.4 Revirar de sostítols

Se volètz, per exemple, far de sostítols en francés per una vidèo qu'aviatz ja sostitolada en occitan,

es simple. Podètz dobrir lo fichièr de sostítols en occitan e n'enregistrar una còpia (« Fichier » puèi « Enregistrer les sous-titres sous » puèi cambiar lo nom del fichièr abans de clicar sus « Enregistrer »).

Atal, avètz ja las informacions de temps per cada sostítol. Vos manca pas pus qu'a ne revirar lo tèxte (podètz utilizar Revirada, lo traductor automatic del Congrès, per pre-revirar los sostítols e ganhar temps).